

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zabja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sementišču (Kusabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenci.

Dne 19. avgusta t. l. imamo za 6 let izvoliti 8 poslancev za deželni zbor štajerski v Gradci. Slovensko društvo priporočuje, naj bi sledeči gospodje bili izvoljeni:

1. za okraje: mariborski, št. lenartki in slov. bistrski gospoda

Baron Goedel in Dr. Franc Radaj
državni poslanec, bivši deželni poslanec.

2. za okraje: ptujski in rogački č. g.
Božidar Raič
državni poslanec.

3. za okraje: gornje radgonski, ljutomerski in ormoški: gospod
Jožef Kukovec
bivši deželni poslanec.

4. za okraje: mahrenberški, slov. graški in šoštanjski: č. gosp.
Dr. Jožef Šuc
bivši deželni poslanec.

5. za okraje: celjski, konjiški, šmarijski, vranski, gornje-grajski in laški: gospoda

Mihael Vošnjak
inženir, ravnatelj zaveze slov. posojilnic
in

Dr. Fr. Dominkuš
bivši deželni poslanec.

6. za okraje: sevnjski, brežiški in kozjanski gospod

Jožef Jerman

č. k. svetovalec in okrajni komisar v pokoji.

Volitevska borba pa Schmiderer-Glantschnigovi lisjakovci.

Sedaj volimo volilne može na kmetih. Hvala Bogu! Sloveni se številno udeležujejo in volijo pošteno, narodno. Da zmagamo povsod, o tem uže danes ne dvomimo. Naši kmetje so po volilnih shodih, oklicih in Slov. Gospo-

darji tako poučeni, da jih liberalci ne preslepijo lahko. Zastonj trosijo denarjev, celjskih oklicev in lisjakov.

Mariborski Schmiderer, tisti, ki je v Ptuj modroval, naj bo nemec. „Hammer“, Slovenec pa „Ambos“, po katerem bi naj nemec (se vé liberalci) udrihal, dal si je po Glantschniggu skrpiti oklice, ki uže na prvi pogled pokaže, da je beli den zagledal tam, kder sedaj na Slovence najbolj psujejo, v Celji.

Kdor je oklic Slovenskega društva in oni konservativnih slovenskih volilcev mariborskih prebral, ta bo rekel: prvi je pošteno slovensk, poln resnice in najboljših naukov za slovenskega kmeta, drugi pa nemčurška liberalna klobušta, polna neresnic in zvijač, da bi Slovence prekanili in zvabili v liberalni koš. Zelo nesramno pa je, kako se resnici za ušesa daje in poštemnim našim poslancem očita, kar so liberalci sami storili.

Kajti prvič drzneta se Schmiderer-Glantschnigg liberalcem pripisovati, da smejo sedaj tudi tisti voliti, ki 5 fl. davka plačajo, ter pravita, da so naši poslanci se temu upirali.

V resnici je pa ravno na opak bilo. Naši konservativni poslanci, med njimi baron Goedel, so to na Dunaji prvič sprožili in tudi sklenoli proti liberalcem, ki so se dolgo na vse kriplje branili. Schmiderer obeta in upa, da bodo kmetje z meščani jednako volilno pravico uživali. Ne verujte mu. Liberalci so 23 let imeli časa in prilike, krivico popraviti, pa je niso. Tudi Schmiderer je več let med njimi v Gradci čepel, pa se ni genol ne. Sedaj bi pa rad se kmetom v poslanca kot drugi Seidl-Brandstetter vrinol in zato se mu jezik samega medu za kmeta cedi. — Proč ž njim!

Drugič kvasi Schmidererjev oklic, ka pre ljudje s sedanjimi poslanci zadovoljni niso! To je res, pa vedeti je treba, kdo so toti ljudje?

No, to so nemškutarji, nemčurji, liberalci, Seidl-Schmidererjevi, ti so jezni in nezadovoljni, ker so propali. Sloveni pa se veselijo

in visoko spoštujejo poslance, kakor sta n. pr. dr. Radaž, baron Goedel.

Tretjič očita Schmiderer, da so naši poslanci kmeta v nemar puščali in mu večje dače naložili. To zopet ni res. Resnica pa je, da so deželne stroške štajerske od 800.000 fl. do 4½ milijona pozvišali nemški liberalci in torej davke pomnožili; resnica je dalje, da so gruntno dačo liberalci l. 1869 začeli uravnavati, po liberalcih n. pr. Sorschagg u, Hrastnigg-u itd. grunte previsoko veenjevali in pri celem delu 25 milijonov potrošili. Konservativni poslanci, med njimi baron Goedel, so le ob konci prišli še do besede in za kmeta rešili, kar je bilo še mogoče. Tako so liberalci 41 milijonov kmetom hoteli naložiti, konservativci so to potisnili do 37 in letos do 34½ milijona t. j. za 3, oziroma 8 milijonov gruntne davek znižali.

Kako se je baron Goedel za kmete izvrstno potegoval, priča to, da je s poslancem Schaupp-om vred predlog stavil: naj se tarife za vinograde, travnike, sadovnjake in gozde znižajo, kar bi davek znatno zmanjšalo.

No, in zakaj ta predlog ni bil sprejet? Zato, ker so liberalni poslanci posebno štajerski, tedaj Schmidererjevi, (Čujte) proti Goedelnu glasovali. Schmiderer se je torej, kakor častilakomni vran v basni od Glantschnigga nakinčati dal s tujim perjem, pa glejte, sedaj mu ga izpipljemo in pred nami stoji pravi nemško-liberalni vran, katerega kmetja za živo glavo ne vzamejo.

Da ni res, da Slovenci nemščino sovražimo ali se nje naučiti svojim branim, to kažejo naši oklici, kder tirjamo, da bodi celo v malih šolah nemščina o pravem času poučni predmet; druge šole pa uravnane tako, da bodo slovenski dijaki znali popolnem nemški in slovenski.

Ker Schmiderer-Glantschnigg v svojih oklicih toliko neresne in zvijač potrebujeta, da bi kmetom nemških liberalcev vrinola, kriva sta sama, da jima nobena pametna slovenska duša niti toliko za njihove širokokoustna obežanja ne da, kar bi pod nohet djali. Proč z lisjakovci in njihovimi smrdljivimi oklici! Držimo se oklicev Slovenskega društva. Ti so pošteni, resnišni, odkritosrčni! Desterniški.

Cigare, šnops, petaki.

Kar vsakega poštenega Slovenca žaliti more, to je predrznost liberalnih šuntarjev iz mest. Ti lečejo po deželi in skušajo naše ljudi podmitati. da bi liberalcem, nemškutarjem dali svoj glas ali od volitve izostali. Sram bodi liberalce, ki se takega grdega, nepoštenega sredstva poslužujejo. Cigare delijo in šnops kupujejo in celo petake stotake ponujajo. Ne-

kemu županu v Slov. goricah so ponudili 100 gold., če jim pomaga, da nemčurji ondi prode-rejo, v neko ves na Dravskem polji so poslali iz Maribora 200 gold.

Slovenci, bodite pošteni, ne prodajte svoje časti, svoje volilne pravice, svoj rod za par revnih cigar, za kupico šnopsa ali nekaj Judeževih grošev. Storite, kakor je storil poštenjak Slovenec v celjske okolici, kateremu je nemčursk liberalac iz Celja ponudil najprej cigaro potem petak, če vsaj od volitve izostane. Reče mu: „kaj menite, gospod, da Vam jaz za petak prodam svojo poštenje, svojo čast! Tu niste na pravega naleteli.“ Nemčurja spreleti sedaj strah in zajeclja: „Ej, ne bodite hudi, saj Vam petaka nisem ponujal za volitev, ampak da mi deske pripeljate od žage.“ Glejte, lisjaka, potuhnjena! Čast in slava pa slovenskemu poštenjaku!

Gospodarske stvari.

Naglo napejanje goveje živine.

Pravo napenjanje pri goveji živini ima nagel pretek, in obstoji v prevelikem razviti smrdljivega in spridenega zraka (gaza) v vam-pu iz povžite krme.

Znamnja: Kratko po jedi ali na paši, pa tudi med jedjo, začne na levi strani vamp poln nastajati, in tako naglo, da v nekterih minutah ta leva lačna posebno in nenavadno vun napeta postaja in više od kočke sega.

Od začetka je ta višina leve lačne še gibčna in prožna in, ako bolezen svojo pot naprej gre, postane leva lačna celo trda tako da se na pritisk z roko ne všine več; pri ti stopuji boleznii začne živina skekati, mrčati, zadnjimi nogami naprej biti, je nemirna, se hoče vleči, sapo ima težko in hitro, se sloči s hrbtom kvišku, rep vzdiguje in se zelo nemirno obnaša, oči dobi napete in pogled je prestrašen, žalosten, ker ima smrtno britkost v sebi.

Nadalje, ako ni hitre pomoči, se ta znamnja še groznejše vidijo, živina začne zijati, po celem truplu postane trda, sline cedi, žleznate kože so rdeče žile tripljejo hitro in neredno, podkožne žile zatečejo, živina se trese in omahuje semtertje in ako zdaj ni nagle pomoči, se zgrudi na tla, jo trga po udih, in za-dušena svojo življenje konča, v ½—1 ure.

Uzroki: Ta bolezen nastane po pre nagli in preveliki jedi presoknate krme, kakor: po detelji, redkeje po travi, repi, zelji in po krompirjevi cimi, ali korenjevkii. v. t. nadalje vžitje rosne ali namrznene hrane; posebno je škodljivo na kupih ogorjene, ovele, napol suhe, napol zelene krme polagati; slednjič še napenjanje stori, ako se po vžitji zelene krme prehitro pije. Po tem nerednem vžitji nastane v želodci naglo ki-

penje, katero se spridi in začne v naglosti narajati ogljikovodik, žveplov vodik, ki naglo žvepleno-vodeni vamp prenapolni.

Ozdravljenje se ravna na hitro odstranjenje v vampu nabranega plina, kar se more po kemiškem zdravilu storiti, ki popije te hude pline, ali odstraniti jih po požiravniški cevi in tretjič na umetni način skozi vboj v vamp.

Kemiško zdravilo se rabi tako-le: vzemi za dobre 4 žlice vinskega žganja, deni zraven eno žlico salmijakovega cveta (spirit ammoni. caust.) To zmes vlij v $\frac{1}{2}$ litra vode, in daj noter; koj za tem si pripravi drugo tako zmes, kar se v 10–15 minutah pozneje živini vlije; večidelj kmalu vamp vpadne. Zraven je potrebno hitro iz slame vožje zviti, in v gobec živini djati, konce na roge pritrditi, da žival zija in tako riganju pot odpre. Dobro in potrebno je debelo plahto (rjuho) v mrzlo vodo zmočeno na napeto telo devati in živino primerno prepeljavati. (Dalje prih.)

Sejmi 11. avg. Celje, Lučane, sv. Lovrenc na Dravskem polju, sv. Lovrenc v puščavi, Radgona, Brežice, Svetina, Slov. Gradec, Podčetrtek; 12. avg. sv. Jurij v Slov. goricah, Veržej, 14. avg. Ptujška gora, 15. avg. sv. Trojica v Slov. goricah, 16. avg. Lembah, Sevnica, Vozenica, Straden, sv. Vit pod Ptujem, 17. avg. Kostrivnica.

Dopisi.

Iz Maribora. (Schmiderer) je zakrivil tožbo zoper Selniškega župnika č. g. M. Korena, čeravno so ta nekdanji bili njegov „inštruktor“. Dne 25. maja se je namreč „bauerverein“ iz Spielfelda preselil v Maribor. To je župan Neubauer v Selnici pred cerkvo oznaniti dal. Župnik so nedostojnost grajali in svarili pred bauernvereinom, o katerem sedaj Lineški škof pravi, da dela za brezversko šolo in za Prajze. Neubauer napravi zoper župnika „amtliche Kundmachung“ za kar pa ga glavarstvo pokrega. Sedaj privoha Schmiderer v Selnico in čuje, da so župnik baje o bauernverein rekli, da je „gemeinschädlich“ in „staatsgefährlich“ in „hochverräterisch“. Hajd po Apota v Spielfeld in dr. Glantschnigga v Celje, da župnika posadijo na tožno klop v Mariboru. Zgodi se tako in tropa mariborskih liberalcev hiti v sodnijo gledat in poslušat, kako bodo sedaj župnika sodili zavoljo strašnih pregreh zoper bauernverein. Toda Neubauer sam ne ve povedati, kako in kaj so župnik govorili, druge priče tudi ne. Glantschnigg si ne zna pomagati, preloži obravnavo in med tem potegne tožbo nazaj. Schmiderer pa si je zastonj jezik in zobe brusil na vrlem mešniku in župniku Selniškem. Pokazalo se je, da sta Schmiderer in Neubauer

le „babje golče“ pobirala in se osmešila pred možmi.

Iz Ptuja. (O volilni pravici ženstva za deželno-zborske volitve.) Iz zanesljivega vira zvemo, da je c. kr. namestnika v Gradcu zastran volilnih pravic ženstva za deželno-zborske volitve političnim oblastijam razodela, da se morajo vse ženske sploh, tako omožene kakor neomožene, v volilni imenik za deželni zbor vpisati, kakor so v volilne liste za občinske volitve vpisane. Iz tega pa ne sledi, da smejo tudi vse voliti. — Omožene in nedorasle smejo voliti po soprugu, varhu (gerhabu), oskerbniku (kuratorju), ker so ti njih postavni zastopniki, kateri pooblastil ne potrebujejo. Če pa druge ženske, katere nimajo postavnega zastopnika, tudi glasovati smejo, to določi volilno povjerenstvo, katero si ima pred očmi držati, da je glasovanje po pooblastencu po § 15 deželno-zborskega volilnega reda, kedar se volijo poslanci, edino le veleposestnikom dopuščeno, tedaj glasovanje neomoženih žensk (ali sploh brez postavnih zastopnikov) po pooblastencu protipostavno. Drugače je pa to, kedar se volijo v deželnih občinah volilni možje. Za te volitve navedeni § 15 ni določen. Neomožene ženske smejo volilne može po pooblastencih tako voliti kakor občinske zastopnike pri srenjskih volitvah. Ta poduk volilno pravico ženstva strogo loči dvojno: prvič pravico vpisanja v liste, drugič pravico glasovanja. Vpisanje se ne sme odreči, ker volilni red tirja, da se morajo vsi volilci, tudi ženske, tako v deželno-zborski volilni imenik iz listov za občinske volitve prenesti, kakor so v tih vpisani, glasovati se pa sme le toliko, kolikor občinski volilni red dopušča deželno-zborski volilni red pa ne zabrani. Volitev občinskih zastopnikov po pooblastilih je ženstvu dopuščena, volitev poslanca pa v § 15 prepovedana. Ker pa prepoved samo za poslančeve volitve velja, ne zavira ženskih pooblastil za volilne može.

Iz celjske okolice. (Volitve volilnih mož.) Dne 4. t. m. so se vršile tukaj za občino „Celjska okolica“ volitve volilnih mož. Naša občina voli 7 volilnih mož. Pri tej volitvi smo Slovenci sijajno zmagali. Naši kandidati Levičnik Jože, Zupanc Janez, Šah Karel, Žnidar Miha, Glinšek Matevž, Brežnik Gašpar in Cocej Matevž so dobili 66 glasov, nasprotni kandidati, med njimi tudi naš „oče“ župan Male, Francki, Jezernik, itd. le 5 glasov. Popolnoma potrjeni so zbegnoli privrženci „Celjskega lisjaka“ iz občinske pisarne. Znamenito je posebno to, da so ob nedelji dne 3. t. m. Celjski nemci napravili od strani nemškega šulčerejna veliko veselico v Celjski okolici pri „Erjavci“. Tam se je jelo in pilo zastonj; so hoteli kmetje loviti in pripraviti za volitve volilnih mož. Pa zaman! Kmetje so se

izognili veselice, prišli so pa drugi dan k volitvi v nepričakovanem številu. Zatoraj Slava jim! Pokazala je tudi ta volitev volilnih mož, kdo je pravi gospodar v Celjski okolici. V slučajih namreč, če se ne smejo utikati meščani Celjski v naše volitve, je narodna stranka na krmilu, to je, gospodar v domači hiši! — Gospod Lutz, kateri je toliko se potegoval za omenjeno veselico, je pa tudi zdaj prav nevoljen, Res sitno je: Čas in denar tratiti, pa nič doseči....

Iz Celja. (Kako ljubi nemški liberalci Slovence! Več delavcev je svojo službo in zaslužek zgubilo, ker so pri zadnjih občinskih volitvah volili Slovence. Lesotržec Negri in nek mladi žagar sta jih djala iz službe veliko število in rabita zdaj na mestu njih arestante. Ali je to pravično, da jetniki jemljejo zaslužek našim ljudem? Tudi pri zidanih novega gledišča so siromaki službo zgubili. V hvalo tem značajnim možem, ktere bomo po imenu v „Slovenskem Gospodarju“ razglasili, kakor hitro vse na dobro poizvemo, naj bo povedano, da so vsi delavci že pred volitvijo dobro vedeli, da pridejo ob kruh, če držijo s Slovenci. lažnjivim liberalcem, ki se širokoustijo, da so svobodoljubni; ki vedno kričijo: „Zdaj ste fraj, zdaj ni več tlake“. Pač lepa hvala za Vašo „frajost“; svoboda, ktero nam Vi ponujate, je hujša tlaka in grše hlapčevstvo, kakor smo ga doživeli pred letom 1848. Vi hočete imeti svobodo za sebe, za nas imate pripravljene le verige, v ktere nas hočete zopet vklepati. — Čast toraj in slava vrlim celjskim Slovencem, ki rajše škodo trpijo, kakor da zatajijo svoje ljudstvo.! Tisti možakarji pa, ki so rajše petake in desetake poskrili po svojih žepih, kakor da bi bili dali Slovencem svoje glase, ki so toraj prodali svojo čast in pravice svojih sosedov potujčenim lažiliberalcem, tisti naj se vzgledujejo nad onimi nepremožnimi, deloma vbožnimi delavci. Pošteno ime pač več velja kakor cele škrinje zlatá.

Iz Kozjanskega okraja. (Volilni shod v Imenem) se je 27. p. m. sijajno vršil. Prostorna soba je bila polna najodličnejših volilcev. Zbrali so se č. g. župniki iz 5 bližnjih far, gospodje župani svetovalci, odborniki in drugi veljavnejši možje od cele okolice. Gosp. Veršec, veleposestnik iz Ulimije in župan občine Sopote je zborovanje pričel, kandidata g. Jermana volilcem predstavil. Za predsednika je bil isti g. Veršec izvoljen. Kandidat gosp. Jerman je v čez uro dolgem govoru program konservativne in narodne stranke razlagal, kateri je volilcem vse skoz po volji bil. Kakor je bil iz sreča govorjen, tako je tudi vsakemu v sreci. G. Terček iz Kozjega je potem v kratkem nagovoru priporočal, take može za volilce iz-

brati, kateri bodo kandidata g. Jermana za poslanca volili, in kateri so samostalni dovolj, da se ne bodo dali od nasprotne stranke premotiti. Vsi zbrani so živahnimi Živioklici gosp. Jermana enoglasno kandidatom proglasili. Predsednik g. Veršec sklene zborovanje z zahvalo za tako obilno obiskovanje in za lepi red, kateri je vladal, in konča s trikratnim Živio na Njih Veličanstvo presvitlega cesarja, kateri klic volilci navdušeno ponavljajo, med tem ko godba s cesarsko hymno zadoni. Volilci so se potem s kandidatom pogovarjali in mu razne želje izrekli, med kojim je bila ona vsestranska, da se okrajni zastopi odpravijo ali vsaj ceneje premestijo in da se nasipanje cest po dražbi zavrže, ktero je tako drago in pri vsem še nezadostno. Ta shod je zopet očitno dokazal, kako se narodna zavednost med ljudstvom tudi v kozijanskem okraju širi.

Iz Sevnice. (Sila in kopita) pobral je 2. t. m. naš Dominig. V četrtek bila je skušnja za slovenske in potem za nemške (!) šolarje iz krščanskega nauka v farni cerkvi. Otroci iz šulvereinske šole bili so v krščanskem nauku tako slabo poučeni, da še tukaj svet kaj tako neumnega in slabega v tem oziru slišal ni. Proti č. g. dekanu obnašal se je Dominig tako, da se je dr. Ausserer sam jezil. Ko Dominig to zapazi, zapusti naenkrat č. g. dekana, otroke, učeljstvo z Aussererjem vred ter jo kar iz cerkve tavun pobriše. Ni se prikazal več, še od Aussererja se je poslovil pismeno. Kako je v šulvereinskejši šoli, kaže naj sledeča drobtinica iz Dominigove kateheze, nemško-slovenske (?) I. Vprašanje: wer hat Alles erschaffen? Vsi otroci glasno zaupijejo: Gott hat Alles erschaffen itd. II. vprašanje: kaj ste vi zdaj govorili? III. vprašanje: Kdaj je Kristus žauban gratal? Ali si tudi ti žauban gratal? In ko pa č. g. dekan reče, naj tudi o sv. zakramentih kaj vpraša, odgovori, da so otroci to uže pozabili. Zastran 6 resnic trdi, da jih nemški katekizem nima. Dosta. Hvala Bogu, da smo se ga znebili. Med občinstvom je veliko hrupa in pravijo: otroci nemške (šulvereinske) šole bodo sami Turki, kajti o krščanskem nauku ne vedo nič.

Iz Makol. (Nemčurjem vkljub) vršil se je volilen shod Slovencev v nedeljo 3. t. m. G. dr. Radaj in g. Dečko došla sta uže v soboto tje. G. Leskovar, ki rad prejema šulvereinskih grošev, po 50 in 100 glđ., ju zapazi in kmalu je celi nemškutarski „generalni štab“ vkupaj, da posvetuje, kaj bi storil. Nič. Prenočila sta gospoda v gostoljubnej hiši g. Georga in drugi den bil je po rani službi božji v g. Sodinovi krčmi volilni shod. Predsedovali so obče spoštovani in priljubljeni č. g. župnik M. Lendovšek. Volilcev je bilo nad 100 navzočih, ter so pazno poslušali dr. Radaja in g. Dečkota.

Naposled se izreče g. dr. Radaju zahvala in popolno zaupanje, ter sta bila kot kandidata proglašena baron Goedel in dr. Radaj. S trikratnim Živio cesarju bil je shod skonečan. Gospoda se kmalu poslovita in odpeljeta v Poličane, v Maribor in od tod v Jarenino. Slava vrlim Makolčanom!

Iz Jarenine. (Zadnji volilni shod) obhajali smo 3. t. m. v Jarenini sredi Slovenskih goric v lepo okinčanej gostilni g. Ornika. Izpod strešja plapolale so cesarka, slovenska in štajerska zastava; godba je svirala in možnarji pokali, ko dojdejo gostje iz Maribora. Prostori so bili natlačeni ljudi iz domače in sosednih župnij, posebno od sv. Ilja. Navzoče počastili so tudi č. g. dekan Čuček, župnika Merčnik in Pignar, kaplana Črnko in Kopač, učitelji domači in sosedni, 1 major, 1 profesor, 1 oprajni glavar iz Istrije itd. Predsedoval je g. Roškar iz Jarenine; prvi govoril pa g. dr. Gregorec, čegar govor so ljudje kaj pazljivo poslušali. Zavzelo jih je, da imajo kmetijski ljudje v Avstriji 2000 milijonov intabuliranih dolgov, štajerski pa sami blizu 200 milijonov; dalje, da tujcev vedno več leze k nam in Slovence posestnike spodrinjava. Med govorom dojde g. dr. Radaj, ki potem poroča o deželnem zboru. Starosta domoljubov v Slov. goricah, g. Lorber od št. Ilja mu izreka zahvalo volilcev in prosi naj zopet kandidira. Naposled še priporočijo govorniki barona Goedelnja, ki mnogo pomaga pozameznim prošnikom v silah, ker je veleupliven gospod, ki dveri odpre, katere so drugim, n. pr. Schmidererju zaprte. Z burnimi Živioklici se proglasita kandidata baron Goedel in dr. Radaj. Konečno opominja g. Roškar navzoče, naj vsak dela na zmago Slovencev in sklene s trikratnim Živio cesarju ta lepi shod. Hvala vsem, ki so pripomagali!

Iz Brežic. (Ne volite poslanca deseterterja). Bili so časi, ko je Snideršic hud bil na Lastnika in Zehnerja, ti pa na njega. Toda sedaj so pozabili vso jezo in tožbe ter skupno delajo, kako bi Slovence premotili in v nemškutarski liberalni koš spravili. Posebno Lastnik leče okoli, da bi se ga Slovenci lahko še bolje prestrašili, kakor kapuni in purani. V Globokem imajo pomagačev, zlasti občinski sluga Ogorevec jim bolje služi, kakor občanom, ki so sploh imoviti in narodni, zlasti J. Urek pa Fr. Gregorevič. O teh okolo kvasi, da bi ne smela biti volilna moža. Zakaj ne? Morda, ker plačujeta naj več davka? Ne, ker sta narodnjaka in se nikomur ne prilizujeta. Gra-jati moramo tudi, da vodja tamošnje šole cika na nemčursko stran. Smo li veliko šolsko poslopje s težko pripravljenim denarjem postavili, da se v njej nemčuri? Mislimo, da zato, da si deca naša um bistri in srce blaži na narodnej podlagi! Čujemo, da nemčurski agitatorji

denarjev ponujajo. Proč z Judeževim denarjem. Ravno to naj kmetom oči odpre. Vzdramate se, ne prodajte svoje poštenosti in slovenske krvi! Volite pošteno narodno, da bode c. k. svetovalec g. Jerman vaš poslanec!

Od sv. Martina na Pohorji. Ni ga sredstva, koje bi bilo preveč pregrešno, preveč zavrženo, da bi ga ti ljudje ne porabili za orožje v tem bratovskem boji, pravi celjski lisjak pa je gotovo pravo zadel, kedar misli na Slov. bistrške nemčurje, kateri pač za vsako bodisi še tako grdo in nesramno sredstvo primejo, da bi le kjerkoli mogoče naši narodni reči škodovati mogli. Le pomislite, na kak nedostojen in po zdravi pameti čez vse zaničljivi način so leta 1870 v Novi vasi volilni shod motili. Ni njim bilo pregrdo Gornje Bistrške fantaline, hlapce in delavce Šternbergerjeve tovarne najeti, jih z vinom, pivom in šnopsom napojiti in tako rekoč pameti oropati, da so potem kakor brezpametna, divja druhal tolovajev na poštene narodnjake planili in jih s pretepanjem raznagali; kateri razsajaleci so morali potem svoje nepremišljeno djanje več časa po ječah pokoriti. Ali ni to najgrše ravnanje zgoraj omenjenih nemčurjev, ki so tudi komaj zasluženi kazni ušli? Ravnanje, s katerim so ljudi, ki so se dali pregovoriti, namesto njih kakor klešče namesto kovača v ogenj iti, ob čast pripravili. Nič drugače se niso dne 4. maja t. l. obnašali. Ko so zaslišali, da namerava Slov. društvo v Slov. Bistrici zborovati napeli so zopet vse moči, društvu zborovanje zabraniti. Kako so se obnašali, kako delali, s čim so grozili, je tako znano. Jednako so, ko so zvedeli, da se v naši fari namerava volilni shod, grdo sredstvo rabili in nekatere ljudi podšuntali, podmitali in vpijanili. Te je sedaj silno sram pa djano je. Čaka jih zraven še kazen. Vse to jim je naklonila sloven. bistrška omikanost (?) Sram jih bodi, noter do črne jihove nemčurske duše!

Iz Celja. (Pravda Henker-Gospodarjeva.) Bivši učitelj in luteran Henker v Prevaljah na Koroškem šel je lani za šulvereinskega učitelja v Holešovice na Českem zapustivši dolgov neplačanih. Nekdo poroča to v Gospodarja, ker so Slovenci silno radi bili, da so se Henkerja znebili. Henker in v nja imenu dr. Glantschnigg tožijo na veselje vseh šulvereinovcev, liberalcev, nemškutarjev in nemčurjev ne samo gospoda Brožeta, odgovornega urednika, ampak tudi glavnega urednika, češ, da je ta pisatelj, kar pa ni res. Pisatelj je v Prevaljah, pa prosil, ne imenovati ga, ker sicer takoj službo zgubi. Včeraj bila je obravnava pred porotniki. Med 36 porotniki je 30 pristašev liberalne stranke bilo, 28 takih, ki slovenščine niso nič ali ne dovolj zmožni in 13, ki so bili v Gospodarji izdelani. Zavoljo

tega sta prosila zatoženca, naj se namesto cel-ske druga sodnija odkáže. Prošnja bila je od Waserja v Gradci odbita. Zato je prišlo k obravnavi pred Heinricherjem v Celji. Zavrgla se je tudi prošnja po zvedeti uradbeno pri šolskem svetu deželskem v Gradci, kako se je Henker bil obnašal pred cesarjem v Sladminji, in dalje pri uradu občinskem v Prevaljah o zadevi Henkerja in učiteljice Thumer, tudi o besedi „Schmutzianer“ in „Schnapskessel“ se je odbila zahtevana preiskava. Zaslišanih je bilo 14 prič. Dr. Glantschnigg odstopi od tožbe proti odgovorn. uredniku Brožetu in tako se vse zvrne na glav. urednika. Zagovornik g. dr. Radaj je dokazal, da uredn. ni pisatelj in bo nedolžno namesto pravega pisatelja v Prevaljih obsojen; dokazal je zatem, resnico pisanega v Gospodarji, zlasti da je Henker res dolgove zapustil (43 fl. imel tirjati Farher, 8 fl. Zimmerl, 7 fl. dr. Dvoršak, 7 fl. Kolenc, 20 fl. Pelornik, 3 fl. Vrhnijak, 75 fl. Tamm), da se ni pri vseh poslovil, da je Kolenc zastonj ga letel iskat na kolodvor, ker je prej odšel, da je Mirnik potrdil, kar je Farher pravil namreč, da je Henker pri odhodu djal: „Können mich Alle in A.... lecken, denen ich was schuldig bin“, naposled, da je Henker še le pozneje, ko je uže tožil, začel dolgove plačevati z denarji, katere je šulverein dal — pa bilo je zastonj — porotniki so obsodili moža, ki dotičnih vrstic ni pisal, ampak od dopisa tri redi vzel in v tiskarno poslal. Obsodili so glavnega urednika, kakor bi bil on res pisatelj na 6 tednov v zapor, 150 fl. zgube pri kauciji in plačanje vseh stroškov, vkup okolo 500 fl. Tukaj imamo zopet novo žrtvo v borbi štajerskih Slovencev za svoje pravice, za svoj obstanek. Toda zmage slovenske tudi to ne more zabraniti. Če je tudi general pred končano vojsko ranjen, zmaga je vendar uže zagotovljena. To kažejo volitve. Sicer pa ta general še ni smrtno zadet, kakor liberalci, nemčurji in šulvereinski glavači krohotajo. Dr. Radaj je pritožbo naznanil in vložil priziv (Nichtigkeitsbeschwerde). Borba traja naprej do zmage! „Slov. Gosp.“ bo se neustrašeno, kakor do sedaj tudi boril naprej za mili naš slovenski dom. Ne udajmo se! G. dr. Radaj se je zopet pokazal kot izvrsten zagovornik. Hvala in slava mu!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nemški cesar Viljelm zapustil je Gostinske toplice in domov vračajoč se obiskal našega cesarja v Ischelnu. — Cesar je odpravil pravico, da bi kdo vitez ali baron postal, ki je dobil red železne krone, Leopoldov ali Štefanov. — Dunajski nadškof bo imenovan za kardinala. — Kraljevi Gradec preneha biti trdnjava, ozidje rušijo. — Za Ko-

roško je grof Fugger namenjen za deželnega glavarja: liberalcem to ni po volji. — Lineški škof Rudigier ukazal je javno moliti za srečne volitve v deželni zbor; liberalna „Marburger Zeitung“ se iz tega dela norca; isti škof pravi, da je liberalni „bauernverein“ nevarno društvo, ki dela za brezverske šole in za Prajze! No, škof so morali imeti uže tehtnih uzrokov! — Graški liberalci se bojijo za Ptuj-Ormož-Središče-Ljutomer, če Slovenci zmagajo tu pri volitvah. Bog daj! Za mesta in trge Slov. Bistrice, Slov. Gradec, Muto, Vozenico, Mahrenberg je hotel notar Rudl poslanec biti, pa bo moral čast pustiti dr. Tomschegg-u. Kaj pa ko bi Slovenci tudi kandidata postavili? — V Gradci kandidirajo sami znani liberalci Rechbauer, Kienzl, Schreiner in Koller. — Bukovinski prebivalci slovanski hočejo združeni biti z Gališkim, ker jih Rumuni preveč zatiravajo. — V Celovci so nemški „feuerwehr-isti“ razsajali z 20letnico svojega obstanka, kakor da bi uže na Prajzovskem bili. — V Budimpešti odprejo 18. t. m. veliki centralni kolodvor, kder se stekajo nekako vse glavne železnice vogerske. — Hrvatje pripravljajo se uže na nove volitve.

Vnanje države. V Berolinu so zasačili zaroto nihilistov in anarchistov (t. j. nevernikov in zločincev), ki so nameravali zaklati nemškega in ruskega cesarja pa danskega kralja. — Ruski car je ukazal 12 vojnih velikih ladij takoj začeti izdelavati. — Srbi iščejo posojila dobiti 25 milijonov. — Italijanski minister vnanjih zadev bode baje grof Robilant, ki je nam prijazen. Vendar zategavoljo še ni računati z italijanskim prijateljstvom. — Kolera na Francoskem še zmiraj razsaja in zadnji čas huje, ko poprej. — Angleži so ministre in poslanike evropskih večjih držav povprašali, kaj bo z Egiptovsko deželo. Niso mogli porazumeti se in sedaj hočejo Angleži sami deželo braniti proti Mahdiju, ki je vendar Hartum vzel in angleškega generala Gordona vjel. — Kitajci niso Francozom hoteli zadostenja dati, kakoršnega so ti za prelom miru zahtevali. Sedaj je vse pogajanje pretrgano.

Smešnica 32. Par dnij pred volitvijo je djal srborit nemčur: grem po bika, ktereга, bom na Slovence spuščal. Surovežu se je odgovorilo: vpreži le svojega bika pred svojo kočijo, naloži v njo vse „tajčarje“ svoje po seski ter jih odpelji v „Reich“ nas Slovence pa na miru pusti! Posavinjčan.

Razne stvari.

(Slovenci zmagali) smo za maribor-sv. lenart-slov. bistriški okraj: izvolivši na-

rodne volilne može: v Karčevini 2, sv. Petru 4, sv. Martinu 5, sv. Križi 3, sv. Barbari 6, sv. Ruprtu 8, sv. Ani 5, v Poličanah 4, Makolah 7, Cigonci 1, Loznici 2, Laporji 4, gornja Kungota 3, Žerjavcah 2, Svičini 1, Spičnih 1, Vrtič 1, sv. Ilj 4.

(V Konjicah) so Slovenci zmagali s 114 glasi proti 40. Živel! Slovenci.

(V Zrečah) so izvoljeni narodnjaki č. g. P. Erjavec, P. Dobnik in Fr. Videmšek, Bukošek-Tepejenci so propali.

(Sijajno zmagali) so Slovenci v Makolah, izvoljeni so č. g. župnik in 6 navdušenih narodnjakov; statenberški grajšak in župan Mušič sta propala. Domoljubi snujejo tam polit. društvo in posojilnico. Slava vrlim Makolčanom!

(Liberalci izvoljeni so 4 v Leitersbergu Stieger v Novi vesi, Nasko, Formacher, Tomaschütz, Perkonigg in Schift v gornji Bistrici, Ritoznoji, Kovačonji in Šentovci, Kandolini v Peklu, Novagg in dr. Wittermann pri sv. Lenartu v Slov. goricah in še 3 tam, dalje v sv. Juriji 3, v Svičini 1, Flači 1, Solčavi 1, Studencih 3, Pobrežah 2, Radvanji 2. Slovenci štejemo toraj do sedaj 64, liberalci 29 znanih glasov.

(Iz Bleda) nam naznanjajo, da bo 17. t. m. blagoslavljane Gorjanskega doma, v spomin 600 letnice vladanja Habsburžanov na Kranjskem.

(V Zakotu) pri Brežicah so izvoljeni 4 pridni volilni možje. Grdo pa je, da baje za liberalca dela Dobovski župnik. Neradi bi to verovali in zapisali v bukve, v katerih sedaj le enega imamo.

(Matice slovenske odbor) pozivlja društvenike, naj plačajo udnino 2 fl. ali svoj izstop naznanijo.

(V Globokem) agitira za Šnidršiča, deserterja političnega, največ tamošnji občinski sluga. Naj ga odstavijo, kaj bodo se dali od takšnega človeka komandirati!

(Baron Hakelberg), ki se je veliko širokoustil, kako bodo pri volitvah šulvereinoveci in nemškutarji Slovence kar pobrisali, je doma v Pragwaldu propal. Izvoljenih je 5 narodnih mož. Človek bi se kar v nos ugriznil, ko bi Hakelberg bil.

(Poličanski lažnjivec) je izmislil da se je dr. Radaju v Makolah slabo godilo. Naj bere denešnji nas dopis! Podoben lažnjivec je v št. Lorenc v puščavi zatrosil laž, da se je v Rušah dne 27. julija pretepalo. Ali vse je bilo tam mirno in v redu! Še eden lažnjivec pravi v Tagesposti, da je v Leitersbergu dr. Radaj propal, kder je bil zmiraj volilni mož. To ni res. Dr. Radaj bil je in bode letos zopet voljen v Frauheimu, kder je častni srenjčan.

(Šent Ilj) pri Velenji volil je enoglasno narodnjake.

(Dijaška veselica) pod vodstvom mariborskih abiturijentov bo v Ormoži 15. avgusta v gostilni g. Žinka. Vspored izvrsten.

(Narodno volile) so občine sv. Barbara v Halozah (Raič in Meško), Jurklošter, sv. Juri ob južnej železnici, celjska okolica, Šmarije in okolica, Loka, Griže, Petrovče, Gotovlje, Polzela, št. Pavel, Velenje, sv. Janž, sv. Andraž pri Velenji, v Teharjih 3 narodnjake zraven 1 nasprotnika.

(V Šmarijah) je župan Lörger z nemčurstvom vred ploh vlekel, dobil samo 9 glasov. Kren je imel 10, ker je sam sebe volil. Narodnjaka Adrinek in Lešnik sta dobila 21—26 glasov. Uradniki so vsi proti Slovincem volili. V okolici je izvoljenih 7 narodnjakov. Šulvereinsko nemčurstvo je komaj vjelo 3—4 glaseke. Slava šmarijskim Slovincem!

(Veliko veselje) napravili so Poličanje Slovincem, izvolili so za Poličane 2, za Lesečko ves 1, za Stanovsko 1 narodnjaka, le Kandolini je v Peklu prodr. Nemčurji strašno preklinjajo. Naj se v nos vgriznejo. Slava vrlim Poličanjem!

(Sv. Lenartski) Nowagg in dr. Wittermann delata za Hammer-Ambossa. Slovenci varujte se!

(V Račah) je Bothe hotel županski stol zasesti, pa se je poleg moral počikati; Račanjen župani zopet g. Požegar.

(Pri dijaškeje veselici v Sevnici) dne 15. avg. bode vojaška godba svirala. Opozorimo vse pevce (dijake), kateri so pri tej veselici svoje sodelovanje obljubili, da gotovo že 14. avg. v Sevnici k skupnej pevskej vaji pridejo in da tako svoji obljubi zvesti ostanejo. Odbor.

Listnica uredništva: Cerkv. priloga izide prihodnjič, dopisi iz Kenjic, Ormoža, Jurkloštra, Savinjske doline prihodnjič. Štev. 30. priloženi program razposlal se je samo po dotičnem volilnem okrogu, torej ne vsem naročnikom.

Loterijne številke:

V Trstu 2. avgusta 1884:	83, 77, 16, 38, 12
V Linci	27, 78, 30, 41, 90
Prihodnje srečanje:	16. avgusta 1884.

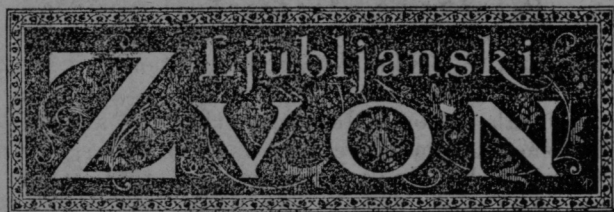
Učenca

sprejme za krojaški obrt Janez Gerold, krojač v Mariboru, sv. Magdalenskem predmestji, Pobreškeje ulici. 1—3

Učenca

slovenskega i nemškega jezika zmožnega, dobro izšolanega, krepkega sprejme takoj v svojo štacuno z mešanim blagom

Jož. Wagner,
trgovec v Šmariji.

Stv. VII. prinasa te spise: 1. Gorazd: Svetinja. Pesen. — 2. Dr. Ivan Tavčar: Mrtva sreča. Povest. (Dalje). — 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih, 21. Peter in Pavel. — 4. J. Starč: Vinko II—III. — 5. S. Rutar: Akvileja IV.—V. — 6. L. Pesjakova: Popotni spomini. — 7—8. J. K.: Vetreču. Vrnitev. Pesmi. 9—10. Svoimir: Hladila mi! — Ljubezni želja. Pesni. 11. Janko Kersnik: Gospod Janez. Novela, (Dalje). — 12. Dr. Karl Štrekelj: Novejši pisatelji ruski. 2. Turgenev. (Dalje). — 13. Dr. K. Štrekelj: Jan. Ernst Smolér † — 14. Fr. Šumi: „Archiv für Heimatkunde“ in slovensko zgodovinoznanstvo. — 15. Slovenski glasnik. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih zvezkih po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrta leta 1 gld. 15 kr.

Priporočba.

J. B. Purger v Groednu na Tirolskem

priporočujem se č. duhovščini, cerkvenim predstojništvom za izdelovanje cerkvenih in hišnih altarjev, tabernakelnov po vsakterem slogu ter imam na razpolaganje mnogo fotografij na ogled in izbiro.

Tudi izdelujem križeve pote z okvirji po vsakojakem slogu, božične jaslice po vsakem merilu in zgledniku, zlasti priporočujem večjih jaslic za cerkve, prevlečenih z najfinejšim tuširnim prahom, ter se dajo na altarje postaviti. Cenike dopošiljamo brezplačno črteže in vzglednike prosim vendar pošiljati nazaj, ako se ne naroči nič.

Jamčim za dobro izdelovanje naročil, ter se priporočujem z najodličnejšim spoštovanjem
J. B. Purger.

Spričevalo.

Gospod J. B. Purger v Groednu na Tirolskem je za mojo farno cerkvo izdelal iz lesa Kalvarijo. Vse podobe, Kristus na križi, Marija, sv. Janez, sv. Magdalena pod križem so človeške velikosti in lepo izdelane, prijetno in slogu primerno barvane, da delajo vse vkup pobožen utis na ogledalca.

Te podobe Kalvarijske v farnej cerkvi Opavski v gornji Šleziji so umetnosti gospoda Purgerja na vsestransko čast in v priporočbo! Opava dne 26. maja 1884.

L. S.

Porsch,

knezoškofijski komisar in župnik.

Za hmeljarje.

Vsakoršno platno za sušilne lese (ramelee) se dobiva po prav nizkih cenah pri

Ernest Širci v Žavci.

Učiteljska služba.

Na trirazrednici pri sv. Marjeti poleg Ptuja IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem je izpraznjena. Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni naj svoje prošnje do 10. septembra 1884 pri dotičnem krajnem šolskem svetu, (Post Moschganzen) vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuiju

dne 1. avgusta 1884.

Za predsednika:
Ranner.

1—3

Močen mladeneč za kupčijo

od 14 let starosti, z dobro šolsko oliko v obojnem, to je v nemškem in slovenskem jeziku v govoru in pismi zmožen — se vzame v prodajalnici pri **Ivanu Koletnik-u** na črni gori Device Marije blizu Ptuja.

2—3

Gospodarske mašine

priporoča

J. Pfeifer v Hočah

(Kötsch, Südbahn, Steiermark),

mlatilnice, ročne pa tudi da jih druge sile gonijo, s posebno napravo za čisto mlačenje, za kar je 1 delavca treba, trijere, ki izvejajo kokol, grašico, grah vsake količnosti. rezne mašine najnovejšega stroja, koruzolušnike, škropilnice za gnojnice, drozgalnice, preše za droži, samopisne tiskarnice, orodje vsake vrste, šivalnice, izvrševanje iznajdeb, izdelovanje vsakojakih modelov.

Popravila po ceni. Poročilo 3 leta za vsako mašino.

7—10